

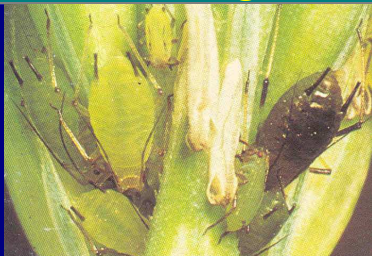
Bladluizen in granen

Herkenning van verschillende luizensoorten is in granen niet echt nodig, omdat er geen verschillen zijn in aanpak of gevoeligheden voor maatregelen. Meestal zijn er voldoende natuurlijke vijanden aanwezig, die de luizen onderdrukken. Akkerranden en slootkanten met veel bloemen trekken veel sluipwespen, zweefvliegen en lieveheersbeestjes aan. Indien roofvijanden vanuit akkerranden al vroeg in het jaar aanwezig zijn, hebben zij een sterke onderdrukking van luizen tot gevolg.

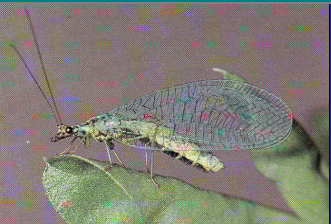
De schadedrempel (uit het Epipré onderzoek afkomstig) kan als volgt worden bepaald:

- Neem verspreid over het perceel (b.v. langs de spuitsporen) 100 stengels (=stengel + blad + aar) en controleer elke stengel of daarop luizen aanwezig zijn. De schadedrempel is apart voor twee perioden:
- Vóór of tijdens de bloei: ingrijpen als op 30% van de stengels luis aanwezig is.
- Na de bloei: ingrijpen als op tenminste 70% van de stengels luis aanwezig is.

* siphonen zijn de twee "uitlaten" die elke luis op zijn achterlijf heeft

Roos-gras luis (<i>Metopolophium dirhodum</i>)		Herkenning	Biologie / gedrag
		▪ Lengte 2,3 tot 3 mm ▪ Kleur lichtgroen tot roze, vaak met een donkere streep over de rug ▪ Sprieten bijna even lang als het lichaam ▪ Sprieten, poten en siphonen* licht van kleur	Overwintert als ei op roos. In het voorjaar vliegen gevleugelde luizen naar grassen en granen. De roos-grasluis zit bijna uitsluitend op bladeren en stengels, zelden in de aar.
Vogelkersluis (<i>Rhopalosiphum padi</i>)		Herkenning	Biologie / gedrag
		▪ Lengte is 1,2 – 2,4 mm ▪ Kleur olijfgroen tot bruinachtig, vaak aan de basis van de siphonen* een roodbruine vlek ▪ Sprieten korter dan het lichaam ▪ Korte siphonen, geheel donker tot zwart	Overwintert op kersen (<i>Prunus</i>) soorten als ei. Gevleugelden vliegen in het voorjaar naar grassen en granen, waar in juni grote kolonies kunnen ontstaan. Deze soort kan een belangrijke overbrenger van virusziekten zijn (b.v. bietevergelingsvirus)
Grote graanluis (<i>Sitobion avenae</i>)		Herkenning	Biologie / gedrag
		▪ Lengte is 1,3 – 3,3 mm ▪ Variabel! Van geelgroen tot roodbruin, soms zwart ▪ Sprieten en poten vrij lang ▪ Sprieten, poten en siphonen* donker bruin tot zwart	Overwintert op granen of grassen. Zit eerst op de bladeren, maar gaat later over naar de aren. Maximale dichtheden vaak rond het melkrijpe stadium van het graan, daarna meestal een sterke afname door de invloed van natuurlijke vijanden.

Natuurlijke vijanden van bladluizen

De belangrijkste vijanden			
↓ volwassen insect ↓	↓ larve (grootste rover!) ↓		
Lieveheersbeestjes		Herkenning	Biologie / gedrag
		Kevers rood-zwart of geel-zwart, er zijn veel soorten. Larven blauwgrijs met gele of oranje vlekken en korte, stijve pootjes	Zowel kevers als larven zijn grote bladluis-vreters. Meestal 1 generatie per jaar. Kevers overwinteren achter schors, tussen takken en dood blad.
Zweefvliegen		Herkenning	Biologie / gedrag
		Zweefvliegen vaak geel-zwart of oranje-zwart gevlekt of gestreept. Kunnen stilstaan in de lucht. Larven zonder pootjes, beetje doorzichtig, met een spitse kop	Alleen de larven vreten (veel) luizen. Meestal 1 generatie per jaar. Zweefvliegen worden aangelokt door bloemen in randen, slootkanten en bermen.
Gaasvliegen		Herkenning	Biologie / gedrag
		Gaasvliegen meestal groen met fijn-geaderde vleugels. Larven geel of bruin, langgerekt, met grote weerhaken als kaken	Alleen de larven vreten (veel) luizen. Meestal in kleine aantallen aanwezig. Gaasvliegen overwinteren tussen gras, stro of bladeren.
Sluipwespen		Herkenning	Biologie / gedrag
		Er zijn veel, meestal kleine, zwarte soorten sluipwespen. Geparasiteerde luizen (waarin de sluipwesp opgroeit) worden bolrond en lichter van kleur, zogenaamde "mummies"	De sluipwesp legt een ei in de bladluis. Vaak veel generaties per jaar, waardoor de wespen enorm veel luizen kunnen doden. Ze worden aangelokt door bloemen.
Andere rovers die ook veel bladluizen kunnen opruimen		↓ spinnen veel soorten, talrijk	↓ galmuglarve soms talrijk
		↓ loopkevers veel in randen	↓ roofwantsen gelokt door bloemen
		↓ oorwormen schuilplaatsen nodig	↓ luis door schimmel gedood (epidemieën)